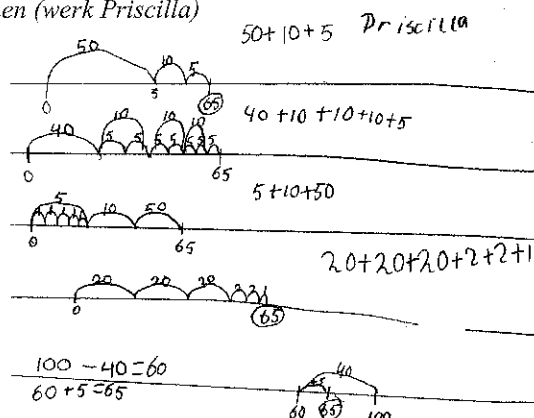

Relatie sprongen en sommen (werk Priscilla)

Deze opdracht markeert de overgang van het 'springen naar getallen' naar het 'opereren met getallen'.

Variaties en uitbreidingen

- Een meer eenvoudige (start)opdracht is om leerlingen op een lege getallenlijn louter naar, mooie, ronde getallen te laten springen. Vervolgens vraagt de leerkracht de leerlingen bij elk plaatje een som te bedenken. De leerkracht noteert de sommen bij de plaatjes op het bord. Ook kan af en toe een leerling worden gevraagd dit te doen. Uiteindelijk is het de bedoeling dat alle kinderen hun sprongen en de daarbij behorende opgaven kunnen afleiden én opschrijven.
- Kinderen bedenken sommetjes bij hun snelle sprongen. Een snelle sprong naar bijvoorbeeld 79 kan bijvoorbeeld 100-10-10-1 opleveren, maar 100-21 kan natuurlijk ook.
- Werkblad O1 t/m O5.

Basale vaardigheden: Bewerkingen met getallen

Getalbeelden

Doel:

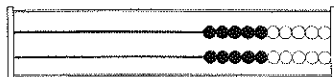
Opzetten en benoemen van getalbeelden ten einde het aanvullen tot 10 en de splitsingen op een inzichtelijke basis te kunnen memoriseren.

Benodigd materiaal:

- demonstratierekenrek
- per twee leerlingen een rekenrek
- flitskaarten conform de getalbeelden op het rekenrek
- eigen vingers

Start

Het aanvullen tot 10 (verliefde harten) en de splitsingen (tweelingen, dat wil zeggen eerlijke getallen en hun inverse) worden aanvankelijk geoefend op het rekenrek. Dit rek bestaat uit twee keer 10 kralen waarin een 5-structuur is aangebracht. Een rek 'in rust' ziet er als volgt uit:

Indien kinderen nog nooit met een rekenrek hebben gewerkt dienen ze hiermee eerst kennis te maken. Allereerst wordt de relatie tussen de vingers en de kralen gelegd door letterlijk 5 vingers van de ene hand op de rode kralen te plaatsen en die van de andere hand op de witte. Zo wordt naast het tellen van de kralen nog eens tastbaar gemaakt dat een stang 5 rode kralen en 5 witte kralen bevat, samen 10 kralen. De aantallen rode en witte kralen hoeven ze dus nu niet meer te tellen. Vervolgens wordt aandacht besteed aan het handig opzetten en vaststellen van aantallen kralen op het rekenrek. Daarin zijn drie fasen te onderscheiden: (1) schuiven met kralen, (2) kijken naar het rekenrek, (3) denken aan het rekenrek en het steed verwoorden van de betreffende rekenhandelingen. Per fase wordt een voorbeeldoefening gegeven die voorbereid op het aanvullen tot 10:

1. 'Schuif op 6 kralen (alleen bovenste staaf!) ...
controleer (bij leerling op het demonstratiereken voor het bord) ...
verbeter ...
maak leeg ...
wissel (buur neemt het rekenrek voor zich) ...
schuif op 9 kralen ...
controleer ...

verbeter ...
 maak leeg ...
 wissel ...
 schuif op 8 kralen, enzovoort.'

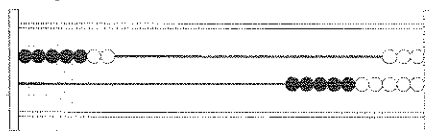
De kralen worden van rechts naar links geschoven.

Indien nodig wordt besproken hoe je in één keer 9 kralen kunt pakken. 'Negen is eentje minder dan 10. Er staan 10 kralen, dus je kunt er 1 laten staan.'

2. 'Zet in gedachten een streepje bij 6 kralen. Hoeveel rode, hoeveel witte kralen heb je dan?'

'Schuif in gedachten 9 kralen op. Hoeveel laat je er staan?'

Op dit niveau behoort ook het oefenen met flitskaarten. Dit zijn afbeeldingen van het rekenrek, maar dan met een aantal kralen naar links opgeschoven. De kaarten worden 1 à 2 seconden getoond en de kinderen benoemen wat ze zagen. Bijvoorbeeld: '5 rode en 2 witte, dus 7 kralen.' Of eenvoudiger in dit geval: '3 witte stonden er nog, dus 7 kralen.'

fragment: 'Flitsen met flitskaarten' (Getalbeelden)

3. Het rekenrek hangt voor het bord. Alle kralen zijn afgedekt. 'Schuif in gedachten 6 kralen op. Zie je ze voor je? Hoeveel rode, hoeveel witte? En hoeveel heb je er dus laten staan?'

Ter voorbereiding op het memoriseren van de splitsingen worden beiden staven op het rekenrek gebruikt. Als leerlingen bijvoorbeeld 6 kralen op de bovenste staaf op het rekenrek schuiven, vraagt de leerkracht of het ook anders kan.

Variaties en uitbreidingen

- Vingerbeelden.

Ook met de vingers kan worden geflitst. Er zijn gradaties in moeilijkheid te onderscheiden waarop geflitst kan worden met de vingers. Aanvankelijk doen de leerlingen na wat ze zagen. Steekt de leerkracht bijvoorbeeld aan iedere hand 3 vingers op dan doen ze dit ook zo snel mogelijk. Vervolgens vraagt de leerkracht te benoemen hoeveel vingers (of kralen) ze zagen. In de laatste fase vraagt ze hoe je 6 nog anders kunt opzetten. Kinderen laten dit zien en benoemen de aantallen.

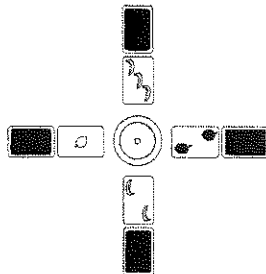
fragment: 'Flitsen met je vingers' (Getalbeelden)

Ook de volgende opdrachten zorgen voor een hoge betrokkenheid:

- 'Verdubbel/halveer mijn aantal vingers'. (Dit kunnen ze tonen met hun vingers of benoemen.)
- 'Noem er eentje meer / minder'. (Tonen en/of benoemen.)

- Halli Galli: Het spel met de bel.

Dit gezelschapsspel is in de speelgoedwinkels te verkrijgen of via www.999games.nl. Het is de bedoeling om als eerste op de bel te slaan als er, zoals in onderstaande afbeelding, vijf dezelfde vruchtjes zichtbaar zijn.

- Werkbladen A1-A2 (A3) en S1-S2.